

16.05.2017

Ysp/6

§ 170 Helsingin kaupungin ympäristöraun 2016

HEL 2016-013239 T 11 00 01

Päätös

Ympäristöraun 2016 päätettiin merkitä tiedoksi Helsingin kaupungin ympäristöraunin vuodelta 2016.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Johanna Af Hällström, ympäristölausun suunnittelija, puhelin: +358 9 310 32044
johanna.afhallstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ympäristöraun 2016
- 2 Miljörapport 2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntönnpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ympäristöasioiden huomioon ottamista ohjaavat kaupunginvaltuuston hyväksymät strategiaohjelma, ympäristöpolitiikka sekä kaupunginhallituksen hyväksymät talousarvio-ohjeet. Kaupungilla on lisäksi useita ympäristönsuojelun osa-alueiden ohjelmia, jotka toimivat osaltaan kaupungin ympäristöjohtamisen toteuttajina. Hallintokuntien ja tytäryhteisöjen ympäristötyö tukee kaupungin ympäristöjohtamista.

Helsingin kaupungin ympäristöraun 2016 on kaupunkikonsernin yhteinen raun, jossa kuvataan kaupungin ympäristötavoitteiden toteutumista ja toiminnan vaikutuksia ympäristöön sekä kaupungin ympäristöpolitiikan toteutumista. Hallintokuntien vastaukset ja ympäristötilinpitotiedot ovat avointa dataa. Koko raun tullaan julkaisemaan osoitteessa www.hel.fi/ymparistoraun. Ympäristökeskuksen kokoamaan ja toimittamaan rauntiin ovat tuottaneet tietoja kaikki kaupungin virastoa ja neljä liikelaitosta. Kaupunkikonserniin kuuluu myös 11 säätiötä ja 83 tytäryhteisöä, joista yhteensä 57 toimitti tietoja ympäristörauntiin.

Seuraavassa joitakin keskeisiä poimintoja ympäristöraportista:

Kevennetty Ekokompassi-ympäristöjärjestelmä on osoittautunut toimivaksi järjestelmäksi kaupungin hallintokunnissa ja tytäryhteisöissä. Järjestelmä on käytössä tai rakenteilla 13 hallintokunnassa ja 12 tytäryhteisössä. Helsingissä myönnettiin viidelle tapahtumalle 30 prosentin alennus alueenkäytöstä perittävästä vuokrasta auditoitua Ekokompassi tapahtuma -järjestelmää vastaan. Ensimmäiset ekotukihenkilöt koulutettiin Helsingissä vuonna 2006 eli ekotukitoiminnan aloittamisesta Helsingin kaupungilla tuli vuonna 2016 täyteen kymmenen vuotta. Tänä aikana kaupungin 28 hallintokuntaan ja yhdeksään tytäryhteisöön on koulutettu yli 1 300 ekotukihenkilöä.

Kaupunginjohtajan nimeämä ilmastotyöryhmä valmisteli raportin, jossa esitetään BAU-skenaario ja kuuden eri vaihtoehdon keskiarvoskenaario Helsingin päästökehitykselle vuoteen 2030 sekä niihin liittyvät toimenpiteet. Raportin perusteella työryhmä esittää uuteen kaupungin strategiaan vuoden 2030 tavoitteeksi vähentää päästöjä 60 prosenttia vuoden 1990 päästöistä ja uudeksi hiilineutraalisuustavoitteeksi vuotta 2040. Lisäksi työryhmä esittää ilmastomuutoksen sopeutumisen linjauksia kaupungin strategian valmistelua varten. Sopeutumisen linjausten voimaoloajaksi esitetään kahta valtuustokautta 2017–2025. Linjauksissa esitetään sopeutumisvisio ilmastokestävälle kaupungille vuodelle 2050.

EU:n ilmanlaatudirektiivin typpidioksidin vuosiraja-arvo ylittyy edelleen keskustan katukuiluissa. Syynä ovat liikenteen, etenkin dieselkaluston, pakokaasupäästöt. Raja-arvon ylitysalue on noin 5,7 km ja se on pienentynyt vuodesta 2008 noin 30 prosenttia. Ympäristölautakunnan hyväksymä uusi ilmansuojelusuunnitelma astui voimaan vuoden 2017 alusta. Suunnitelman valmistelussa kuultiin laajasti asukkaita ja sidosryhmiä. Suunnitelmassa on teemoina liikenteen lisäksi ilmanlaatuun myös merkittävästi vaikuttavat katupöly ja pienpoltto ja siinä on 48 toimenpidettä vuosille 2017-2024.

Uuden meluntorjunnan toimintasuunnitelman valmistelu käynnistettiin vuonna 2016. Toimintasuunnitelmaan kirjataan meluntorjunnan toimenpiteet vastuutahoittain vuosille 2018–2023. Työ perustuu viiden vuoden välein tehtävään pääkaupunkiseudun ympäristömeludirektiivin mukaiseen uuteen meluselvitykseen, joka valmistuu kesäkuussa 2017.

Kaupunkipyöräjärjestelmän ensimmäinen vaihe otettiin käyttöön 500 pyörän ja 50 pyöräaseman laajuudessa toukokuussa. Palvelu sai erittäin hyvän vastaanoton ja suosio ylitti kaikki ennusteet.

Järjestelmä laajenee vuoden 2017 aikana yhteensä 1 400 pyörän ja 140 aseman laajuuteen.

Kaupunkipyöräjärjestelmän ensimmäinen vaihe otettiin käyttöön touku-
kuussa.

Helsinki aloitti ainutlaatuisen fosforineutraaluspilotin yhdessä John
Nurmisen säätiön kanssa. Helsingistä tulee Itämeren ensimmäinen fos-
forineutraali kaupunki yhdyskuntajätevesien osalta, kun se neutraloi Vii-
kinmäen jätevedenpuhdistamon fosforijalanjäljen rahoittamalla valkove-
näläisen Vitebskin jätevesien puhdistusta.

Vanhankaupungin aluesuunnitelmassa pilotoidun ekosysteemipalvelu-
tarkastelun hyvät tulokset ja työssä kehitellyt menetelmät ja mallit eko-
systeemipalveluiden parantamiseksi koottiin ohjeiksi. Ohjeet menetel-
mäkuvauksineen on suunnattu etupäässä aluesuunnittelijoille ja suun-
nittelukonsulteille.

Kaupunginhallitus hyväksyi joulukuussa 2016 virastojen ja liikelaitosten
ohjeellisenä noudatettavaksi Helsingin kaupungin viherkattolinjauksen
"Stadinkatot elävät" strategiset linjaukset ja toimenpiteet. Linjauksen
päämääriä ovat hulevesien parempi hallinta rankkasateiden aikana,
lämpösaarekeilmiöiden hillitseminen, kaupunkiluonnon monimuotoisuu-
den turvaaminen ja kattojen aktiivinen hyödyntäminen toiminnallisena,
taloudellisena ja esteettisenä voimavarana.

Merkittävimpiä pilaantuneen maaperän kunnostuskohteita olivat asu-
miskäyttöön muutettavat Kalasataman ja Jätkäsaaren projektialueet
sekä Keski-Pasilan keskustakorttelin alue. Suuria kunnostuskohteita
olivat lisäksi Laajasalon öljysatama-alueen loppukunnostus sekä Pasi-
lan entinen konepaja-alue. Jokaiseen alueeseen kuului lukuisia erillisiä
kunnostuskohteita. Maaperää puhdistettiin kaikkiaan noin 40 eri kun-
nostuskohteessa.

Kaivumassojen koordinoitu hallinta ja hyötykäyttö vähentävät kuljetuk-
sia ja siitä aiheutuvia päästöjä. Yleisten alueiden rakentamisessa hyö-
tykäyttettiin vuonna 2016 yhteensä 759 560 tonnia kaivumassoja. Mää-
rä nousi 65 prosenttia vuodesta 2015. Hyötykäytön ansiosta säästyi 1,4
miljoonaa litraa polttoainetta, päästöt vähenivät 3 519 CO₂e ja kuljetuk-
sia tehtiin 29,2 miljoonaa tonnikilometriä vähemmän. Eniten massoja
hyötykäyttettiin Länsisataman projektialueella.

Vihervuoden 2016 merkeissä järjestettiin lukuisia tapahtumia, joihin
osallistui tuhansia asukkaita. Kukkasipuli-istutukset kukoistivat ja uusia
istutettiin. Puistokävelyitä järjestettiin muun muassa Roihuvuoren Kir-
sikkapuistossa, Meilahden arboretumissa ja Lillkalvikissä Ullaksen
puistoon. Muita tapahtumia olivat muun muassa Niskalan arboretumin
avajaiset, Karhupuiston kummit 20 vuotta -istutustapahtuma, kasvien
nimeämisjuhla Annalan kartanopuistossa, Töölönlahden puiston ja Vii-
kin puistosillan avajaiset, vihervuoden tervehdys eli kevätsipuli-istutus

Kaunialan sotavammassairaalle sekä vihervuoden päätösjuhlaan liittyvä vihervuoden muistopuiden istutustapatuma.

Kaupungin omasta toiminnasta aiheutuneet ympäristökulut olivat 91 miljoonaa euroa (2,1 % toimintakuluista). Suurimmat kuluerät kaupungille olivat jätehuollon ja alueiden puhtaanapidon (24 %) sekä ilmasto- ja ympäristöystävällisen liikkumisen edistämisen (18 %) aiheuttamat kulut. Ympäristöinvestoinnit olivat yhteensä 148 miljoonaa euroa (22,4 % käyttöomaisuusinvestoinneista). Ympäristötuotot olivat 7,6 miljoonaa euroa (0,7 % toimintatuotoista).

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Johanna Af Hällström, ympäristötaloussuunnittelija, puhelin: +358 9 310 32044
johanna.afhallstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ympäristöraportti 2016
- 2 Miljörapport 2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 03.05.2017 § 208

HEL 2016-013239 T 11 00 01

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti merkitä tiedoksi Helsingin kaupungin ympäristöraportin vuodelta 2016.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 18.04.2017 § 410

HEL 2016-013239 T 11 00 01

Postiosoite

PL 500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
ymk@hel.fi

Käyntiosoite

Viiikkaari 2a
Helsinki 00790
www.hel.fi/www/ymk

Puhelin

+358 9 310 1635

Faksi

+358 9 310 31633

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI06 8000 1200 0626 37

Alv.nro

FI02012566

16.05.2017

Ysp/6

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedoksi Helsingin kaupungin ympäristöraportin vuodelta 2016.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi